

ÜHENDID EESSÕNADEGA INTO JA TO EESTI KOHASUHEID MÄRKIVA ILLATIIVI VASTETENA KAASAEGSES INGLISE KEELES

H. Pulk

Inglise keele kateeder

Et eesti ja inglise keel kuuluvad erinevaise keelkondadesse ning neil on põhiliselt erinevad väljendusvahendid lauseliikmetevaheliste suhete tähistamiseks, siis tekib eestlastel inglise keele õppimisel paratamatu vajadus vastavate grammatiliste nähtuste kõrvutamiseks kummaski keeles.

Käesolevas artiklis käsitletakse ühte osa laiaulatuslikust probleemist eesti ja inglise keele kõrvutava grammatika valdkonnas — nimelt kohasuhteid osutava illatiivi väljendusvõimalusi kaasaegses inglise keeles.

Teatavasti on illatiivil eesti keeles vägagi mitmesuguseid tähendusfunktsioone. Juba I. J. Wiedemann oma eesti keele teaduslikus grammatikas on näidanud mõningaid neist, nagu kohta ja olukorda väljendav illatiiv.¹ Wiedemanni grammatika ilmumisest saadik on aga illatiivi funktsioonide esitamine muutunud palju täpsemaks ja detailsemaks. Põhiline on aga kahtlemata kohasuhete väljendamine ning see ongi üks põhjustest, miks käesoleva kirjutise teema on valitud just kohasuhete alalt.² Teiseks oluliseks põhjuseks on raskused, mis tekivad eestlasel just eessõnadega *into* ja *to* seostuvate ühendite kasutamisel eesti illatiivile vastavate kohasuhete väljendamisel inglise keeles.

Et meil puudub kaasaegne eesti keele teaduslik grammatika, siis on antud artiklis käände tähendusfunktsioonide eristamisel lähtunud: 1) prof. A. Kase poolt esitatud vastavast klassifikat-

¹ I. J. Wiedemann, Grammatik der ehstnischen Sprache, St. Pétersbourg 1875, lk. 327.

² Eesti keele osas on arvestatud ainult neid kohasuhteid, mis väljenduvad illatiivse käände enese abil. Kõrvale on jäetud kõik analüütilised juhud, mis vastavad illatiivi funktsioonidele, nagu näiteks «maa sisse», «aia äärde».

sioonist eesti keele ajaloo loengutes; 2) TRU eesti keele eriharude üliõpilaste diplomi- ja kursusetöödest antud küsimuse kohta; 3) K. Kure eesti keele grammatikast. Arvesse on võetud ka soome keele vastava käände funktsioone.³

Järgnev kõrvutatav käsitlus eeldab näitematerjali osas lähtumist eesti keelest ja leitud näidetele vastete leidmist ingliskeelseis tõlkeis. Kahjuks puuduvad meil eestikeelsete teoste tõlked inglise keelde. Seepärast on näidete osas aluseks olnud peamiselt ingliskeelsed ilukirjanduslikud teosed ja nende tõlked eesti keelde. Väheimal määral on kasutatud ka ingliskeelset ajakirjandust. Vaatamata ümberpöördu olukorrale, on võimalik saada siiski objektiivne ülevaade mõlemas keeles eksisteerivate võimalustest, sest tõlkimisel kasutatakse ju enam-vähem kõiki keeles eksisteerivaid võimalusi, mis aitavad lahti mõtestada originaalteoste keelt. Kasutatud on ametlikke ilukirjanduslikke tõlkeid. Ajakirjandusest võetud näidete ja mõningate ilukirjanduslike teoste puhul, kus ametlik tõlge puudub, on allakirjutanu andnud omapoolse tõlke.⁵

Tänapäeval on paljudes indo-euroopa keeltes, kaasa arvatud ka inglise keel, mis on kaotanud enamiku oma varem eksisteerinud käändest, muutunud eessõnad kõige tähtsamaks vahendiks nimisõnade ja teiste sõnade vaheliste suhete väljendamisel lauses⁶. Et eessõna kuulub abisõnade liiki, siis on tema iseseisva tähenduse üle väga palju vaieldud. On lingviste, kes ei tunnusta eessõna mingit iseseisvat tähendust, nagu O. Jespersen. Tuleb aga nõustuda nendega, kes vaatamata eessõna abisõnalisele kuuluvusele omistavad talle oma tähenduse,⁷ millele vastavalt ta põhiliselt aitabki väljendada väga mitmesuguseid suhteid lauses. Et eessõna on lauseliikmetevaheliste suhete tähistaja lauses, mitte aga mingi konkreetse eseme, tegevuse, tunnuse jne. väljendaja,⁸ siis on tal peamiselt ühendav (s. t. grammatiline) funktsioon. Eesti käändevormide vastetena tulevad kaasaegses inglise keeles vaatluse alla järelikult mitte eessõnad üksinda, vaid e e s s õ n a l i s e d ü h e n d i d, s. o. eessõna ja sellele järgnev nimisõna või selle ekvivalent. Muidugi ei ole eessõnalised ühendid ainukesed vahendid eesti käändevormide edasiandmiseks (nad võivad väljenduda ka kas ainult

³ K. Kure, Eesti keele grammatika, Tallinn 1948, lk. 75.

⁴ A. Penttilä, Suomen kielioppi, Porvoo + Helsinki 1957, lk. 403—412.

⁵ Artikli autori poolsete tõlgete järel on initsiaalid H. P.

⁶ В. Н. Жигадло, И. П. Иванова, Л. Л. Иофик, Современный английский язык. Теоретический курс грамматики, Москва 1956, lk. 200.

⁷ H. Sweet, A New English Grammar, Oxford 1925, lk. 199; В. Н. Ярцева, Предложение и словосочетание, Вопросы грамматического строя, Москва 1955, lk. 440; Б. Л. Ильин, Современный английский язык, Москва 1948, lk. 243; А. И. Смирницкий, Морфология английского языка, Москва 1959, lk. 367.

⁸ В. Н. Жигадло *jt. op. cit.* lk. 197.

tegu- või määrsõnaga, nimisõnaga või selle ekvivalendiga otse-sihitisena jt.). Et nad on aga kõige olulisemad, siis käesoleva artikli raames kõneldakse ainult neist.

Milliseid eessõnalisi ühendeid kasutada kaasaegses inglise keeles eesti illatiivi kohasuhete vastetena, oleneb suurel määral sellest, millist tähenduslikku nüansi on vaja edasi anda. Sageli sõltub see ka veel sellest, millise tegusõnaga seostub üks või teine eessõnaline ühend inglise keeles.

Et illatiiv on nn. sisekohakääne, siis väljendab ta esma-joones mingit piiratud kohta, eset või isikut, mille resp. kelle sisemusse või kogusse on suunatud liikumine või mingisugune muu tegevus.

Kuigi sisekoht eeldab, mingit piiratud kohta, siis pole see midagi absoluutset. Piiratus võib olla täielik või osaline, võib olla selgemalt või ähmasemalt tajutav. Arvestades neid erivaryundeid ja neile vastavaid tarvitamisjuhte inglise keeles, ongi alljärgnevalt eristatud alajaotused ühenditega, mis moodustuvad eessõnade *into* ja *to* abil.

Vastavalt inglise allikaile ja seda küsimust uurinud nõukogude lingvistide seisukohtadele, on eessõnade *into* ja *to* funktsioonides kohasuhete tähistamisel teatud erinevus.

Into aitab väljendada liikumist väljastpoolt teatud ruumi või eseme sisemusse.⁹ Või nagu väljendab B. Aksenenko «*Into* põhiliseks tähenduseks on sisenev liikumine, mis läbib konkreetse piiratud ruumi või ala välise piiri.»¹⁰

“1. Marcus went into the house.

2. The ball fell into the river.

3. The soldiers came into my garden.” jt.¹¹

To väljendab liikumist, mis on suunatud mingile kohale, esemele või isikule, kusjuures jõudmine selleni võib, kuid ei tarvitse olla kaasa arvatud.¹²

“... was walking over to Bath,
on his way to the station,
fled to Rome jt.”¹³

Seega ühendid eessõnadega *into* rõhutavad just liikumist sisse, kuna *to*-ühendid võivad, kuid ei tarvitse seda teha.

Kuivõrd need erinevused kajastuvad tegelikus kirjanduses ning kuidas kasutada neid eessõnalisi ühendeid eesti illatiivi kohasuhete vastetena, sellest alljärgnevalt.

⁹ A New English Dictionary on Historical Principles. Edited by James A. H. Murray, Vol. V, Part 1, Oxford 1901, lk. 429.

¹⁰ Б. А. Аксеновко, Предлоги английского языка, Москва, 1956, lk. 170.

¹¹ Ibid., lk. 171.

¹² The Concise Oxford Dictionary of Current English. Edited by H. W. Fowler and F. G. Fowler, Fourth Edition, Oxford University Press 1956, lk. 1739.

¹³ Ibid.

1. Illatiiv tähistab kindlalt piiratud sisekohta

Selle all mõeldakse ruume või esemeid, millel on konkreet-
sed, käegakatsutavad piirid ja millede sisse on võimalik minna
või sattuda. Et eessõna *into* põhitähendusele vastabki liikumise
tähistamine niisugusesse ruumi, siis on ühendid eessõnaga *into*
siin peamisteks illatiivi vasteteks. Seda rõhutavad ka meil käibel
olevad praktilised inglise keele grammatikad¹⁴ ning selle illust-
reerimiseks võib leida näiteid igast ingliskeelsest teosest.

Näiteks: 1) Peale õhtusööki tuli Mary poiste *tuppa*. G. G.
75 (H. P.).

After supper Mary came *into the boys' room*.
G. G. 75.

2) Minge ükskõik millisesse üürikorterite *blokki*
Londonis... D. W. 21 (H. P.).

Go *into any tenement block* in London;...
D. W. 21.

3) ...ja nad kuulsid, *kuidas* seltskond läks läbi
halli *söögituppa*. K. M. 54 (H. P.).

...and they heard the party cross over the hall
into the dining-room. K. M. 54.

4) Ta...ronis oma sõidukisse,... J. G. 141.

He...clambered *into his brougham*... J. G. 107.

Tuleb muidugi nõustuda, et eessõna *into* on põhiliseks vahendi-
diks selle tähendusliku rühma väljendamisel. Ei saa aga mööda
minna eessõnast *to*, mida kasaegses kirjanduses leiame kasuta-
tuna samas funktsioonis.

Vrd. 1) Ta vahetas riided ja läks *salongi*. J. G. 213.

After changing to Park clothes he went *into the
drawing-room*. J. G. 210

ja

Soames läks mõne aja pärast *elutuppa*... J. G. 104.

Soames went *to the drawing-room* presently,...
J. G. 79.

2) ...võtsin pintsaku seljast, krae kaelast ja läksin
vannituppa,... J. Br. 11.

I took off my jacket and collar and went *into the
bathroom*... J. Br. 24

ja

Läksin tagasi oma *tuppa*,... J. Br. 12.

I went back *to my room*... J. Br. 25.

3) ...ta läks mehaaniliselt oma *tuppa*... G. G. 92
(H. P.).

¹⁴ Т. М. Новицкая, Н. Д. Кучин, Практическая грамматика ан-
глийского языка, Москва 1961, lk. 137; К. Н. Качалова, Е. Е. Израе-
левич, Практическая грамматика английского языка, Москва 1960, lk. 454;
Т. П. Фролова, Грамматика английского языка, Москва 1961, lk. 183 jj.

... she walked mechanically *into* he room ... G. G. 92
ja

Kell helises ja nad ruttasid tagasi oma *klassidesse*.
G. G. 89 (H. P.).

The bell rang and they hurried back *to* their class-
rooms. G. G. 89.

Peamiseks põhjuseks, miks sama suhte puhul kasutame kord üht, kord teist eessõna, näib olevat distantssi küsimus. Lähemal asuvasse ruumi minekut tähistame eessõnaga *into*, kaugemasse minnes on tendents kasutada *to*. Alati ei ole aga alust selliseks reegliks. Kui toodud näidetest võrrelda teise näite kumbagi varianti, siis siin on juttu täpselt samast distantssist, kuna kõne all on minek ja tagasitulek samadesse tubadesse. Nii-guseid näiteid võib leida teisigi.

2. Illatiiv tähistab mõisteliselt piiritletud sisekohta, mille piire tajutakse

Siia rühma kuuluvad sellised nimisõnad, nagu *aed*, *park*, *tänav*, *õu* jne., mis tähistavad enam-vähem konkreetsete piiridega kohti.

Kuna see rühm on lähedane esimesele alajaotusele just oma konkreetse piiratuse tõttu, on täiesti arusaadav, et eessõna *into* juba oma tähenduse poolest sobib inglise keeles vastavate ühendite moodustamiseks.

- 1) Ta jooksis järgmisse *tänavasse*. St. H. 463.
He came *into* the next street. St. H. 542.
- 2) Ma lasksin ta puurist välja ja ta lendas meie nõrgisesse *tagahoovi*; J. Br. 153.
I let it out of its cage and it flew *into* the grimy back-yard; J. Br. 175.
- 3) ... talle oli rõõmuks joosta *aeda* peale vihmahoogu... K. M. 84 (H. P.).
... it was his delight to run *into* the garden after a shower of rain... K. M. 84.
- 4) ... igivanad puuplangud oigasid iga kord, kui mõni ameerika raske veoauto ... Château Vallè-res'i *õue* sõitis. St. H. 5.
... its aged wooden planks groaned each time one of the heavy American trucks drove ... *into* the courtyard of Château Vallères. St. H. 15.

Kui esineb *to*-kombinatsioon, siis enamikel juhtudel on see tingitud kaugemast distantssist,¹⁵ nagu varem juba mainitud.

1) Pärast läheme *parki*.» J. G. 284.

«After that we'll go *to* the Park.» J. G. 210.

¹⁵ Vt. eespool punkt 1.

- 2) Tol öösel läks ta veel kord värviliste *surnuaeda*.
G. G. 127 (H. P.).
That night he went again *to the Coloured Cemetery*. G. G. 127.

3. Illatiiv tähistab mõisteliselt piiritletud sisekohta, mille piire ei tajuta.

Selles rühmas tulevad arvesse niisugused geograafilised mõisted, nagu kontinendid, riigid, maad, linnad¹⁶, mäed, orud jne. Kuna antud juhul pole tegu mingi suletud ruumiga, vaid piiratud kohaga, mille piirid pole käegakatsutavad, siis kasutatakse siin põhiliselt ühendeid eessõnaga *to*. Kui räägitakse minekust neisse kohtadesse, peetakse peamiselt silmas seda, kas sinna jõutakse või mitte. Ei rõhutata eriliselt sissemineku momenti. Selline tarvitusviis on kooskõlas eessõna *to* põhitähendusega, nagu eespool nägime.

Näiteks: 1) ... ja noor Jim läks sõjaväe koosseisus *Indiasse*, ... K. M. 77 (H. P.).

... and young Jim went *to India* with the army, ... K. M. 77.

2) ... ta oli läinud *Johannesburgi*. G. G. 169 (H. P.)
... she had gone *to Johannesburg*, ... G. G. 169.

3) ... miks meie *Euroopasse* tulime. St. H. 645.
... why we came *to Europe*. St. H. 743.

4) ... ta rändas *metsasalka*, kus kevad ikka veel pidutses. J. G. 184.

... wandering down *to that copse* where the spring was still in riot, ... J. G. 138.

Kui aga rõhutatakse liikumist neisse paikadesse sügavuti nagu B. Aksenenko¹⁷ seda nimetab, siis esineb eessõna *into*.

Näiteks: 1) Ta sõitis Ren'iga *mägedesse* ... G. G. 169 (H. P.).
He drove with her up *into the mountain* ... G. G. 169.

2) ... nad laskusid *orgu*, lastes jalgratastel libiseda vabal käigul ... G. G. 106 (H. P.).

... they freewheeled on their bicycles down *into the valley*, ... G. G. 106.

3) Kui jõudsime *Cumleysse*, oli vihmasadu lõppenud. J. Br. 188.

¹⁶ Kui eesti keeles kasutame mõnede maade, riikide, linnade jne. puhul allatiivi, nagu *Inglismaale*, *Saksamaale*, *Tapale* jt., siis on see tingitud traditsioonilisest kasutamiseviisist. Kahel esimesel juhul mõjutab seda neis pärisnimedes ühe komponendina esinev sõna *maa*. Viimane tähistab harilikult välispinda, mis on väliskoha tunnuseks. Sisuliselt on siin tegu samasuguse sisekoha suhtega kui ütlesime *Rumeeniasse*, *Itaaliasse* jne. Sellistel juhtudel ei mõjuta erinevad eesti käändelõpud inglise keele väljendusvahendeid.

¹⁷ B. Аксeнeнкo *op. cit.*, lk. 171.

When we came *into Cumley*, the rain had stopped. J. Br. 211.

- 4) ... milleks on ameerika rahvas oma sõjaväed *Euroopasse* saatnud. St. H. 559.
... for what the American people had sent its armies *into Europe*. St. H. 649.

Näib aga, et väga sageli pole tegu rõhutamisega, nagu toimuks liikumine sügavuti, vaid eessõna *into* on kasutatud päris tavalises, eessõna *to* funktsioonis. Seejuures on huvitav tähele panna, et sama autor väljendab täpselt samu semantilisi erivaryundeid, kasutades läbisegi eessõnu *to* ja *into* seotuna täpselt samade tegu- ja nimisõnadega.

Vrd. 1) Ta läks otse *City'sse*. J. G. 283.

He went straight *to the city*. J. G. 210

ja

Ta mõtles nende suud kinni toppida, ... ja läks *City'sse* ... J. G. 423.

He would stop their mouths ... and he went *into the City* ... J. G. 310.

- 2) 'Susan sõitis ju täna hommikul *Londonisse* pulmaleiti tellima.» J. Br. 231.

«She went *to London* for a wedding dress this morning.» J. Br. 257

ja

'Ma sõitsin *Manchesteri*, kui tuli tahtmine mõnd lõbusat etendust näha.» J. Br. 14.

«I used to go *into Manchester* if I wanted to see a show.» J. Br. 27.

- 3) ... armas vana Mrs. Hay läks tagasi *linna* ... K. M. 112 (H. P.).

... dear old Mrs. Hay *went back to town* ... K. M. 112

ja

... tema ja vanaema sõitsid *linna* kinnises sõidukis. K. M. 145 (H. P.).

... she and grandmother drove *into town* in a closed carriage. K. M. 145.

- 4) USA saadab veel mehi ... *Taisse*.

DW. 21 (H. P.).

U. S. sends more men ... *to Thailand*. DW. 21

ja

Ta ütles, et oli saanud kinnitust ka USA valitsuselt, et USA vägesid Taist ei saadeta *Laosesse*. DW. 21 (H. P.).

He said he had also received assurance from the U. S. government that U. S. troops in Thailand would not be sent *into Laos*. DW. 21.

Eessõna *into* viimati toodud kasutamiseviisi kohta võib leida

näiteid ka suuremaist inglise keele seletavaist sõnaraamatuist.

Näiteks: «a journey into Spain; foreign import into America»¹⁸

või

“I wrote to my Lord of Buckingham into Spain;
Establishing special tariffs for the sole benefit of
German exports into Russia”¹⁹ jt.

Seega eessõna *into* võib esineda samaväärse kaaslasena eessõnale *to* ka ühendeis, mis vastavad mõisteliselt piiritletud sisekohale, mille piire ei tajuta.

4. Illatiiv tähistab kindlalt piiratud sisekohta, kuhu minnakse teatud eesmärgil.

Järgnevasse rühma kuuluvad sellised nimisõnad, nagu kool, kino, teater, tserkvis, haigla, kohus jt., mis tähistavad kohti, kus toimub mingi kindel tegevus. Neil juhtudel, kui illatiiv väljendab neisse kohtadesse minekut teatud eesmärgil, s. t. et vaadata etendust, õppida, ravida jne., siis kasutatakse inglise keeles ühendeid eessõnaga *to*. Ilmselt on siis olulisem vastavas ruumis või paigas toimuv tegevus, mille pärast sinna minnakse, kui koht ise, kus see tegevus toimub. Et eessõna *to* on üldisem kui *into* ja seostub vähem ruumiga selle sõna otseses mõttes, siis on *to*-ühendid siin täiesti arusaadavad.

- Näiteks: 1) Ühel õhtul läks ta *teatrisse*, ... J. L. 57.
One night he went *to the theatre*, ... J. L. 67.
- 2) Roger läks *vesiravilasse*, — J. G. 117.
Roger went *to a hydropathic*, ... J. G. 89.
- 3) ... väike Florrie ... läks nüüd korrapäraselt igal hommikul *kooli* — A. C. 279.
... little Florrie — now departing regularly ... *to ... School* ... A. C. 249.
- 4) «Ainult umbes üks viiendik ebasobivaist abielujuhtudest satuvad tegelikult *kohtusse*.» G. G. 181 (H. P.).
“Only about one-fifth of the cases of unsuited couples, ... actually come *to court*.” G. G. 181.
- 5) «Miks ei peaks ma minema *kohvikusse* «Madridi?»» K. M. 49 (H. P.).
“Why shouldn't I go *to the Café de Madrid*?” K. M. 49.

¹⁸ Webster's New International Dictionary of the English Language, Second Edition, London 1953, lk. 1301.

¹⁹ A New English Dictionary ... , lk. 429—430.

- 6) Pärast õhtusööki ei pöördunud nad korterisse tagasi, vaid läksid *kinno*, ... M. W. 446.
 After dinner they did not return to the apartment, but went *to a movie* ... M. W. 425
 jt.

Toodud näitelauseis on võimalik alati juurde mõelda teatava infinitiivi abil väljendatud tegevuse — teatrisse (näidendit vaatama), vesiravilasse (end ravima), kooli (õppima) jne.

Eeltoodud juhtude väljendamiseks võib leida näiteid ka seeses eessõnaga *into*.

- 1) ... läksin naabruses asuvasse *kinno*, Gr. 121.
 I ... went *into the cinema* next door, ... Gr. 191.
- 2) Siis läksin kõrval asuvasse *kinno*. Gr. 13.
 Then I went *into the cinema* next door. Gr. 31.
- 3) ... läksin ... esimesse ettejuhtuvasse *kõrtsi*.
 J. Br. 217.
 ... I went *into the first pub* that I saw. J. Br. 242.

Nagu selgub juba näidetest enestest, on see võimalik ainult siis, kui minnakse lähedal asuvasse *kinno*, teatrisse jne.²⁰ Sama on kehtiv ka siis, kui tähistatakse lihtsalt minekut vastavasse kohta sisse kui sisekohta ja seal toimuv tegevus pole kas oluline või ei huvita isikut, kes sinna läheb.

- Näiteks: 1) Patricia läks lähedal asuvasse *kinno*, ja veetis peaaegu terve tunni pimedas ... D. C. 135.
 Patricia went *into* a nearby *movie* and spent nearly an hour sitting in the darkness. D. C. 155.
- 2) Ta tõusis püsti ja läks kangelt *kohvikusse*.
 St. H. 133.
 He got up and walked *into the cafe*. St. H. 166.

Arvestades kõike eespooltoodud eessõnade *into* ja *to* kohta, võib öelda, et ühendid eessõnaga *into* moodustavad peamiselt vasteid eesti illatiivile kohasuhetes, mis tähistavad 1) kindlalt piiratud sisekohta ja 2) mõisteliselt piiratud sisekohta, mille piire tajutakse. Eessõna *to* aitab väljendada kohasuhteid, mida eesti keeles väljendab illatiiv, tähistades 1) mõisteliselt piiritletud sisekohta, mille piire ei tajuta ja 2) piiratud sisekohta, mille piire küll tajutakse, kuid kuhu minnakse teatud eesmärgil.

Kui kahel viimasel juhul esineb ka eessõna *into*, siis mõisteliselt piiritletud sisekoha puhul tähistab see harilikult erilist rõhutamist, minekut sisse (... *into Cumley*, ... *into Europe*), teatud eesmärgiga seotud piiratud sisekoha puhul aga lähedast distantssi (... *into the cinema* next door.).

Eessõna *to* kasutamine kahel esimesena mainitud juhul, kus *into* on tavaliselt tüüpiline, on tingitud samuti distantssist, see-

²⁰ Vt. eespool punkt 1.

kord aga kaugest distantist (... to their *classroom*, ... to the *Park*).

Siinjuures tuleb aga märkida kindlat tendentsi kasutada mõlemaid eessõnu tähenduslikult kattuvalt kindlalt piiritletud sisekoha ja mittetajutavate piiridega mõisteliselt piiritletud sisekoha väljendamisel (...into the *drawing-room* ehk ...to the *drawing-room*; ... to the *city* ehk ...into the *city*). Ilmselt on seda soodustanud kummagi eessõna mõnevõrra läbipõimunud põhitähendused.

KIRJANDUS JA KASUTATUD LÜHENDID

1. A. C. — A. J. Cronin, Tsitadell, Tallinn 1948. The Citadel, Boston 1938.
2. D. C. — Dyson Carter, Tulevik on meiega, Tallinn 1956. Tomorrow Is With Us, Moscow 1953.
3. D. W. 2 — The Daily Worker, London, May 21, 1962.
4. G. G. — Gerald Gordon, Let the Day Perish, Moscow 1961.
5. Gr. — Graham Greene, Vaikne ameeriklane, Loomingu raamatukogu, Tallinn 1958. The Quiet American, Moscow 1959.
6. J. Br. — John Braine, Tee ülesmäge, Loomingu raamatukogu, Tallinn 1962. Room at the Top, Moscow 1961.
7. J. G. — John Galsworthy, Forsytide saaga I, Tartu 1936. The Forsyte Saga, Moscow 1956.
8. J. L. — Jack London, Martin Eden, Tartu 1928. Martin Eden, Moscow 1954.
9. K. M. — Katherine Mansfield, Selected Stories, Moscow 1957.
10. M. W. — Mitchell Wilson, Elu täis äikest, Tallinn 1960. Live With Lightning, Moscow 1957.
11. St. H. — Stefan Heym, Ristirüütlid, Tallinn 1954. The Crusaders, Moscow 1951.

ПРЕДЛОЖНЫЕ СЛОВСОЧЕТАНИЯ С *INTO* И *TO* В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ И ИХ СООТВЕТСТВИЯ В ЭСТОНСКОМ ЯЗЫКЕ, ВЫРАЖЕННЫЕ ВНУТРИМЕСТНЫМ ЗНАЧЕНИЕМ ИЛЛАТИВА

Х. Пулк

Резюме

В современном английском языке предлоги являются важнейшим средством выражения различных взаимоотношений между теми или иными членами предложения, причем установление их наиболее точных соответствий в эстонском языке представляет собою задачу весьма нелегкую. В настоящей статье рассмотрены предложные словосочетания с *into* и *to*, которым в эстонском языке соответствуют надежные формы иллатива, имеющего внутриместное значение.

Выбор первого или второго (*into* или *to*) словосочетания зависит от особенностей значения самого употребленного с предлогом слова. Если оно обозначает определенное, конкретное место действия (комната, дом и т. д.), а также место, которое может быть хотя бы мысленно ограничено какими-то пределами (напр. сад, парк, двор и т. д.), то обычно в английском языке употребляется предложное словосочетание с *into*. Вместе с тем, иногда и в таком случае возможны сочетания с *to*, причем преимущественно при направленности действия в более отдаленное место. Значительно реже подобные сочетания с *to* не имеют оттенка дальности расстояния.

При обозначении также определенного места действия, но не поддающегося мысленно точной конкретизации (континенты, государства, земли, города, горы и т. д.), обычно употребляется сочетание с *to*. Если при этом указывается на направленность вглубь местности, то возможно и словосочетание с *into*, которое довольно часто употребляется параллельно с *to*, даже и без указанного выше особого оттенка значения.

Таким образом, эстонскому иллативу, имеющему определенное, конкретное внутриместное значение, т. е. обозначающему то место, куда направляются с определенной целью (в школу, в кино, больницу и т. д.), чтобы чему-то поучиться, посмотреть и т. д., соответствует обычно английское сочетание с предлогом *to*. В данной функции предлог *into* возможен лишь в том случае, если место находится в непосредственном соседстве и близости, или идет речь просто о направленности действия без указания, упора на его осуществление в данном конкретном месте.

Следует отметить, что необходимо учитывать также тенден-

цию различения конкретного, ограниченного пределами места действия, когда преимущественно употребляется предлог *into* и реже *to*, и значение не в полной мере определенного, конкретного, точного места действия, выражаемого обычно словосочетанием с предлогом *to* и значительно реже с предлогом *into*. Такому параллельному употреблению двух предлогов способствует, по-видимому, то обстоятельство, что в свое время оба предлога до известной степени были сходны по своему основному, исходному значению.

PRESENT-DAY ENGLISH PREPOSITIONAL GROUPS CONTAINING THE PREPOSITIONS *INTO* AND *TO* EQUIVALENT TO THE ESTONIAN ILLATIVE CASE EXPRESSING LOCAL RELATIONS.

H. Pulk

Summary

In present-day English where prepositions have become the most important means of expressing the relations between different parts of a sentence, Estonians experience considerable difficulties in choosing the correct prepositional combinations corresponding to the Estonian Cases. The present paper deals with the English equivalents of the Estonian Illative Case expressing local relations.

Which prepositional groups are to be used depends to a great extent on the shade of meaning it is intended to convey.

To express a definitely restricted space (e. g. a room, house, etc.), and a notionally delimited place with perceptible bounds (e. g. a garden, park, yard, etc.) combinations with the preposition *into* are typical. But the groups with the preposition *to* can also be found and mainly in order to express movement to a place lying at some distance. The *to*-combinations corresponding simply to those with *into* without any reference to distance occur but rarely.

The notionally delimited places with imperceptible bounds (e. g. continents, states, countries, towns, mountains, valleys, etc.) are usually expressed by groups with the preposition *to*. When emphasizing going deeply into them, the preposition *into* occurs. The latter can, however, serve also as an equivalent of the prepositional combination with *to*, without any reference to depth.

If the Estonian Illative Case denotes a concrete delimited space where one goes for a definite purpose (a school, cinema,

hospital, etc.), e. g. to study, to see a performance, etc., combinations with *to* are used. The groups with the preposition *into* in the same function can be found only when the given space is near at hand. The same is true if one expresses simply going into the corresponding space without any interest in the activity going on there.

We cannot, however, overlook the tendency to use both prepositions with the same meaning when expressing a concrete restricted space (...*into the drawing-room* or ... *to the drawing room*) and a notionally restricted place with imperceptible bounds ... *to the city* or ... *into the city*). This tendency has apparently been encouraged by the somewhat overlapping basic meanings of the two prepositions.